

REFERAT Teknik & Miljøudvalget 2018-2025 d. 23-01-2024

Mødedato Tirsdag d. 23. januar 2024 kl. 16:30

Mødested Ekstraordinær temadrøftelse

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Temadrøftelse om vandløbsområdet.....	4
Orientering om tilladelse til udledning af opsuget regnvand fra regnvandsbrønde.....	7
Meddelelser.....	9
Digital godkendelse.....	10

Punkt 10: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-P35-8-23

Indstilling

Administrationen indstiller, at dagsordenen godkendes.

Beslutning

Godkendt.

Fraværende: Lisette Lind Larsen (A).

Lovgrundlag

Sagen afgøres af

Teknik & Miljøudvalget.

Punkt 11: Temadrøftelse om vandløbsområdet

06.02.00-G01-7-21

Resumé

Denne sag har til formål at give udvalget et indblik i generelle vandløbsproblemstillinger, samt centrale problemstillinger når der kommer store vandmængder som følge af ekstrem nedbør.

Udvalget får herved mulighed for at drøfte politiske retninger og mål for området.

Indstilling

Administration indstiller at sagen drøftes.

Beslutning

Drøftet. Materiale fra mødet vedlægges referatet. Med henvisning til oplægget ønsker udvalget, at der udarbejdes borgerrettet informationsmateriale til hjemmesiden.

Fraværende: Lisette Lind Larsen (A).

Sagsfremstilling

Når vi sætter fokus på vandløbsområdet i dette punkt, er det rettet mod vandløbsmyndigheden og de opgaver, som varetages her - hovedsageligt gennem vandløbsloven. Vandløbsloven indeholder en række forbudsbestemmelser, som primært relaterer sig til ændringer af vandløbs fysiske skikkelse og vandets naturlige afløb. Derfor rettes vandløbsmyndighedens arbejde primært mod det fysiske vandløbsprofil og ændringer af dette fx ved manglende vedligeholdelse, omlægning af vandløb eller anlæg af nye broer.

I de følgende punkter vil der være en kort beskrivelse af vandløbsområdet og de primære arbejdsopgaver og sagstyper. Derefter er der udvalgte forskellige temaer, der lægger op til et dilemma, som Teknik & Miljøudvalget kan diskutere nærmere.

Vandløbsmyndigheden i Natur & Miljø

Vandløbsområdet varetages af ca. 1,8 årsværk, som er fordelt på tre medarbejdere. De sager, som vandløbsmyndigheden primært behandler inden for vandløbsloven er: Ansøgninger om at ændre et vandløbs fysiske forløb (regulering), manglende vedligeholdelse af private vandløb (primært rørlagte vandløb som fx dræn), ansøgning om nye broer over vandløb eller ændring af eksisterende broer, ansøgning om at forbedre fysiske forhold i vandløb (restaureringer), vurderinger af et vandløbs robusthed (hydraulisk kapacitet) samt udledningstilladelser, som laves i samarbejde med spildevandsgruppen.

Ud over den almindelige sagsbehandling efter vandløbsloven, varetager vandløbsmyndigheden også de vandløbsindsatser, som er fastlagt i de statslige vandområdeplaner, hvor de fysiske forhold skal forbedres i en række udvalgte vandløb. Derudover varetager vandløbsmedarbejderne også indsatsen på lavbunds- og klima-lavbundsområdet samt den omfattende revidering af regulativer for de offentlige vandløb.

Tværfagligt bidrager vandløbsgruppen til at belyse problemstillinger, når der udarbejdes lokalplaner eller arealer udvikles, hvor der skal være særlig opmærksomhed på terrænændringer eller bebyggelse ovenpå rørlagte vandløb.

Revidering af vandløbsregulativer

Beskrivelse af området

Faxe Kommune har regulativer for over 60 offentlige vandløb, hvoraf størstedelen er godkendt i 1990'erne. Formålet med at revidere regulativerne er, at gøre dem mere tidssvarende. Der kan være lavet ændringer af vandløbenes forløb og skikkelse, som betyder, at vandløbene ikke længere har den længde og de dimensioner, der er angivet i regulativet. Derudover vil revisionen gøre op med forskellig praksis mellem de tidligere kommuner og sikre en ensartethed ved at lave nye generelle beskrivelser og bestemmelser, der gør regulativerne lettere forståelige og nemmere at administrere efter.

Nye afgørelser fra Miljø- og Fødevareklagenævnet vedr. miljøvurdering og habitatkonsekvensvurderinger har fået stor indflydelse på de kommende revideringer af vandløbsregulativer. Det er blevet fastslået at regulativer er en plan, som hører under miljøvurderingsloven og derfor skal nye vandløbsregulativer miljøvurderes. Denne vurdering starter med en såkaldt screening, som skal belyse de miljømæssige ændringer, som det nye regulativ kan medføre i forhold til sidste gang, regulativet blev miljøvurderet. Er det gamle regulativet ikke blevet miljøvurderet, skal det nye regulativ vurderes i forhold til 0-scenariet - altså, at der ikke tidligere har været et regulativ (og den vedligeholdelse, som følger med regulativet). Hvis det vurderes, at det nye regulativ vil medføre væsentlige ændringer i vandløbet, vil screeningen udløse en fuld miljøvurdering af planen.

Kommunens fokus

I de nye regulativer har vi fokus på at udarbejde korte og konkrete regulativer, der er nemme at læse og enkle at forstå for alle. Der er et særligt fokus på de berørte bredejere og hvordan disse bedst inddrages i processen. Ud over borgerperspektivet er der også et specielt fokus på miljøvurderingsprocessen.

Efter en række EU domme er der kommet et skærpet fokus på administrationen af målsatte vandløb (udpeget i vandområdeplanerne), Natura 2000-områder og på bilag IV-arter. I følge vandramme- og habitatdirektivet, må disse særlige områder og arter ikke forringes, og de afgørelser, som vi træffer i kommunen (og på landsplan), må ikke være i strid med disse direktiver. Det betyder, at vi ikke må godkende et vandløbsregulativ, hvis der er tiltag i regulativet, som kan medføre en negativ påvirkning på et målsat vandløb, et Natura 2000-område eller en bilag IV-art.

Dilemma

Tilstanden af de målsatte vandløb vurderes efter en række parametre. Heraf er Dansk Vandløbsfauna Indeks (DVFI), Dansk Fiskeindeks For Vandløb (DFFV) og Dansk Vandløbsplante Indeks (DVPI) alle parametre, som kan påvirkes af vandløbsvedligeholdelsen. Når en miljøvurdering, eller -screening skal foretages efter 0-scenariet betyder det fx, at vi skal vurdere, hvorvidt den angivne grødeskæring, kan medføre en negativ påvirkning af vandløbsplanteindekset.

Den nyeste viden inden for netop grødeskæringens påvirkning på vandløbsplanterne og DVPI er fra Aarhus Universitet, som i 2020 lavede en faglig udredning, der i grove træk konkluderer, at man ikke kan opnå målopfyldelse af DVPI, hvis der grødeskæres mere end én gang årligt i vandløbene. Der er selvfølgelig undtagelser, som også beskrives - særlig i vandløb med lavt fald ($>0,5\text{ ‰}$).

De fleste offentlige vandløb bliver, i overensstemmelse med de gældende vandløbsregulativer, grødeskåret mere end en gang årligt. Ovenstående betyder, at der med stor sandsynlighed vil være regulativer, hvor grødeskæringen vil blive reduceret i revisionen. Hvis vi forestiller os, at der kun skulle være én årlig grødeskæring i et vandløb, vil det sandsynligvis blive sommerskæringen, der bliver fjernet, for at sikre vandløbenes afledning mest muligt hen over det våde vinterhalvår. Klimaprognoserne vil dog også medvirke til dette dilemma, for selvom vi om sommeren i gennemsnit ikke vil opleve de store ændringer i mængden af nedbør, så peger de fleste klimamodeller på, at sommeren vil byde på flere hændelser med kraftig regn afbrudt af længere perioder med tørke. Det kan medføre udfordringer med reduceret afledning og efterfølgende oversvømmelser på de lave og vandløbsnære arealer.

Hvem skal have vandet?

Beskrivelse

Forrige dilemma leder videre til et nyt emne, som vi har fået mere fokus på efter de seneste to perioder med ekstremregn her i januar og november. Hvor skal vandet være, når der kommer for meget? Der arbejdes med vandforsinkelse på mange

områder, hvor udledning af regnvand forsinkes. Men med klimaprognoserne skal der også tænkes i vandparkering langs vandløb i det åbne land for at reducere risici for oversvømmelse af den vandløbsnære bebyggelse.

De fleste rørlagte vandløb og dræn er anlagt for omkring 100 år siden og er dimensioneret efter den tids regnmængder. Det betyder at rørene i dag vil blive flaskehalse for vandet ved større regnmængder og forårsage oversvømmelser. Faktum er, at der falder meget mere regn end for 100 år siden, hvilket betyder at der oftere vil være kapacitetsproblemer i vandsystemerne med oversvømmelser som følge.

Kommunens fokus

Når der tales om vandparkering, så er det fordi vi forventer situationer, hvor vandløbene ikke har kapacitet nok til at forhindre lokale oversvømmelser. Altså i de situationer, hvor det ikke er et spørgsmål om, hvorvidt der kommer oversvømmelser, men hvor de vil forekomme. Og her er vandparkering et middel, der skal planlægges og styre disse scenarier bedre.

På vandløbsområdet har man gennem tiden opereret efter, at flaskehalse i vandløbssystemer ikke bør rykkes, fordi man ikke vil påføre nye gener på udvalgte ejendomme. Men med klimaprognoserne er der også kommet fokus på byerne, og hvordan oversvømmelser af de vandløbsnære byer kan forhindres blandt andet ved at udlægge områder til vandparkering i det åbne land langs hydraulisk belastede vandløb.

I Faxe Kommune rammer oversvømmelserne særligt landbrugsarealer. I de lavbundsprojekter, som vandløbsmyndigheden arbejder med, undersøger vi, om projektarealerne vil have en sidegevinst som vandparkering også.

Dilemma

Vi har flere steder i kommunen, hvor der opleves såkaldte flaskehalse i vandløbssystemer, når der kommer en situation med ekstrem regn. Dette selvom vandløbssystemet er vedligeholdt og er i overensstemmelse med vandløbsloven. Et eksempel på dette er Faxe Kommunes gadekær på Vesterled i Tågerup. Når vi oplever hændelser med ekstremregn ledes der så meget vand til gadekæret, at det ophober sig her, fordi det ikke kan komme væk hurtigt nok.

Det afledende rør fra gadekæret fungerer som det skal og kan aflede vandet i dets fulde dimension. Men der er et kapacitetsproblem, og røret er ikke stort nok til at aflede den vandmængde, der i visse situationer ledes til gadekæret. Når vandet stiger over gadekærets kant, oversvømmes 1-3 husstande omkring gadekæret, afhængig af vandmængderne. Disse borgere har gentagende gange oplevet store gener fra dette med betydelige økonomiske konsekvenser til følge.

Hvis dette problem skal løses, skal kapaciteten øges i det videreførende rør. Vandløbsloven foreskriver, at udgifterne til en vandløbsregulering skal betales af dem, som har nytte af reguleringen, og dette vurderes ud fra de ejendomme, som leder vand på ledningen. Det betyder, at hvis vandløbskapaciteten i det videreførende rør skal øges over en strækning på 1 km, er det alle de borgere, som leder vand på denne strækning, som skal betale anlægsudgifterne.

Ovenstående scenarie belyser et af de dilemmaer vi oplever ved ekstrem regn med oversvømmelser til følge. For flere steder er der ikke tale om mangelfuld vedligeholdelse af videreførende rør, men manglende kapacitet til ekstreme situationer. Dette vil utvivlsomt have økonomiske konsekvenser for borgerne langs vandløbssystemet. Enten for dem, hvor flaskehalsen er, hvis denne bibeholdes. Eller for den gruppe, som leder vand fra husstanden eller andre arealer til det videreførende rør, hvis kapaciteten skal øges.

Lovgrundlag

Sagen afgøres af

Bilag

Punkt 12: Orientering om tilladelse til udledning af opsuget regnvand fra regnvandsbrønde

06.11.01-P19-19-23

Resumé

I denne sag orienteres Teknik & Miljøudvalget om den løsning, der er valgt til at forhindre spredningen af miljøfremmede stoffer fra opsuget regnvand til vandmiljøet. Center for Plan & Miljø har givet tilladelse til udledning af opsuget regnvand fra sandfang i regnvandsbrønde langs kommunens veje til våde regnvandsbassiner. Afgørelsen er truffet efter miljøbeskyttelsesloven, ikke vandløbsloven, da det er miljøbeskyttelsesloven der regulerer forurening og dermed udledning af stoffer til vandmiljøet.

Teknik & Miljøudvalget er blevet orienteret om analyseresultaterne af det opsugede regnvand under pkt. 96 på udvalgs mødet den 3. maj 2023, og udvalget har besluttet på sit møde den 11. december 2023, at få udledningstilladelsen fremlagt for udvalget.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Teknik & Miljøudvalget besluttede 3. maj 2022 under pkt. 79 at få belyst tilstanden af det vand, som opsuges fra sandfang i regnvandsbrønde langs kommunens veje ved stikprøveanalyser af opsuget vand samt en beregning af de økonomiske konsekvenser ved at køre det til regnvandsbassiner/rensingsanlæg.

Der er foretaget stikprøver af opsuget vand af sandfang i 10 regnvandsbrønde på Vordingborgvej den 14. marts 2023. Prøverne er udtaget og analyseret af eksternt analysefirma. Vandet er undersøgt for de betydeligste PAH-ere. Prøverne af det opsugede regnvand viste overskridelser af vandkvalitetskravene på ca. halvdelen af stofferne. Overskridelserne kan henføres til, at vandet har løbet på vejbelæggningerne. Center for Ejendomme har efterfølgende ansøgt om tilladelse til udledning af vandet til enten regnvandsbassin eller renseanlæg - alt efter hvilken løsning er den bedst mulige for miljøet.

Center for Plan & Miljø har behandlet ansøgningen og har givet tilladelse til udledning af opsuget vand fra sandfang i vejbrønde til fem våde regnvandsbassiner. Vi har i tilladelsen lagt vægt på vores faglige vurdering af, hvad der er den bedst mulige løsning for miljøet - altså hvordan vi bedst forhindrer at de miljøfremmede stoffer fra det opsugede vand spredes til vandmiljøet. Se vedlagte tilladelse.

Renseanlæg er udformet, så de særligt fjerner organiske stoffer, kvælstof og fosfor, som er skadelige for vandmiljøet, men de er ikke udformet til at fjerne miljøfremmede stoffer såsom dem, der er fundet i analyserne fra vejbrøndene. Mange miljøfremmede stoffer, der ledes til renseanlæg bliver delvist bundet i spildevandsslammet og delvist fortyndet inden det ledes videre ud i vandmiljøet. Den type miljøfremmede stoffer, som er fundet i analyserne fra vejbrøndene, fjernes bedst via sedimentation, da stofferne binder sig til sediment. Se vedlagte faktaark. Det er derfor vores vurdering, at den bedste løsning til at undgå, at de miljøfremmede stoffer ender i vandmiljøet, er at udlede vandet fra vejbrøndene til våde regnvandsbassiner med en lav gennemstrømhastighed. Således kan stofferne sedimenteres i bassinerne og bliver med tiden fjernet i forbindelse med oprensning af det sedimenterede materiale i regnvandsbassinerne.

Lovgrundlag

Miljøbeskyttelsesloven §28.

Økonomiske konsekvenser

Ingen økonomiske konsekvenser.

Sagen afgøres af

Teknik & Miljøudvalget.

Beslutning

Godkendt. Tilladelsen vedlægges referatet.

Fraværende: Lisette Lind Larsen (A).

Bilag

Faktablad_Våde bassiner_3

Tilladelsen

Punkt 13: Meddelelser

00.01.00-P35-8-23

Punkt 14: Digital godkendelse

00.01.00-P35-8-23

Resumé

Indstilling

Administrationen indstiller, at referatet godkendes.

Lovgrundlag

Sagen afgøres af